

NAŠ GLAS

DELAMARIS IZOLA

INTERNA IZDAJA

LETO XIV

IZOLA, OKTOBRA 1972

Št. 4

Osebni dohodki po novem

Nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov smo sprejeli v začetku lanskega leta. Leto in pol ta pravilnik ni doživljal nobenih sprememb, čeprav so življenjski stroški v tem obdobju občutno porasli. Kljub željam in potrebam zaposlenih podjetje zaradi sorazmerno male akumulativnosti in želje po modernizaciji tovarne ni moglo že prej povečati osebnih dohodkov. Položaj podjetja se je začel občutno izboljševati v letošnjem letu, ko dosežemo rezultate, ki smo jih pred leti samo želeli. Kljub sedanjemu povišanju osebnih dohodkov za 20–25 % nam bo rezultat konec leta omogočil modernizacijo tovarne po načrtu, ki ga je sprejel centralni delavski svet.

Osebni dohodki proizvodnih delavcev, tistih, ki delajo po normi, so bili urejeni že julija. Najnižja osnova osebnega dohodka se je dvignila od 720 din na 1000 din, istočasno pa so bile usklajene tudi norme. Šele konec septembra je centralni delavski svet sprejel spremembe pravilnika, ki se nanašajo na ostale zaposlene.

Ta zamuda za ureditev osebnih dohodkov ostalih zaposlenih je vzbudila precej negotovnosti, tako da je nekaj kvalificiranih delavcev dalo celo odpoved.

Spremembe pravilnika se nanašajo na določitev novih intervalov, v katere so uvrščeni vsi zaposleni. Delovna mesta, ki so bila pred tem v določenem intervalu, so tudi sedaj v istem intervalu s tem, da je ta interval višji. N. pr. delovna mesta, ki so bila prej v intervalu od 720–980 dinarjev, so sedaj razvrščena v interval od 1000–1170 din itd. Seveda ostaja še vedno odprto vprašanje delovnih mest, ki so bila že prej uvrščena v nižji interval, kot bi morala biti. Take spremembe bo obravnaval delavski svet na predlog delovnih enot verjetno v novembru.

Novost, ki jo je sprejel delavski svet, je vsekakor nadaljevanje reevalvacije stimulansov, ki jih je lani sprejeli pravilnik predvidel, a ni bila uresničena. Tako bo končno rešen protest obrata

Iris, ki je posredoval že nekaj vlog na centralne samoupravne organe. V odvisnosti od uspehov ali neuspehov posameznih obratov in služb se že prej določeni osebni dohodki delavcev ter služb lahko povišajo ali znižajo glede na rezultate, ki jih je podjetje planiralo. Ti stimulansi se nanašajo na izpolnjevanje plana proizvodnje, na produktivnost, na gospodarjenje z obratnimi sredstvi in na kritje (po normalnih pogojih daje večje kritje večji dobiček). S temi stimulansi bodo tudi osebni dohodki neproizvodnih delavcev odvisni od lastnega dela, saj prav njihovo večje ali manjše zalaganje daje tovarni večji ali manjši dohodek od planiranega. Vsekakor je uvedba stimulansov korak naprej.

Druga določila pravilnika so prilagojena samoupravnemu sporazumu o delitvi osebnih dohod-

kov v živilski industriji. Razmerje med najnižjim in najvišjim razredom v tovarni ne sme biti večje kot 1:5. Najnižji dejanski mesečni dohodek ne sme znašati manj kot 1000 din za delo v 182-urnem delovnem času in pri 100-odstotnem doseganju delovnega učinka.

Da pri ocenjevanju posameznih delavcev, ko se jih bo uvrščalo v okviru določenega intervala v razrede, ne bi prišlo do subjektivizma, so delavski sveti delovnih enot imenovali ocenjevalne komisije. To je vsekakor novost, ki bo, ko bodo ustanovljene temeljne organizacije združenega dela, postala pravilo. Jasno je namreč, da bodo temeljne organizacije v bodoče tiste, ki bodo v okviru določil sporazuma same delile osebne dohodke v višini, ki jo bo dovoljeval njihov dohodek.

Dolgoletni glavni direktor Franc Karo je umrl

Dolgoletnega glavnega direktorja »Delamarisa« FRANCA KARO ni več. Pokopali smo ga v nedeljo, 10. IX. 1972 na izolskem pokopališču. Razen sorodnikov in poslovnih prijateljev so se od njega poslovili številni člani našega kolektiva.

Rodil se je v Motniku 1913. leta. Konec vojne je dočkal v zloglasnem taborišču Dachau.

Takoj po vojni pa ga je pot zanesla v Trst, Sežano in Pivko in končno 1953. leta v Izolo.

Vedno je bil na najodgovornejših položajih. Z neumorno vztrajnostjo se je lotil dela v takratnem podjetju Arrigoni. Kot direktor podjetja je s svojim znanjem in osebnim prizadevanjem odločilno pripomogel, da je kolektiv podjetja Arrigoni, kasneje Argo, pod njegovim vodstvom postal znan po vsej državi.

Kot dober gospodarstvenik je kaj kmalu ugotovil, da je moč z

združenimi močmi lahko ustvariti še več. Njegova prizadevanja in prizadevanja njegovih sodelavcev so bila kronana z uspehom, ko se je leta 1959 združila prehrabena industrija iz Izole in Kopra v kombinat Delamaris. Dve leti kasneje se je kombinatu pridružilo še podjetje »Riba« iz Izole.

Bolezen, ogromni napor in posledice, ki jih je zapustilo koncentracijsko taborišče, so izčrpale njegove moči. Leta 1967 se je umaknil v zaslužni pokoj. Nesebično razdajanje njegovih moči v dobrobit kolektiva »Delamaris« in za napredek našega družbenega sistema mu ni omogočilo dolgega oddiha po vseh naporih. Ti napor so bili usodni, da nas je zapustil v tistih letih svoje starosti, ko bi lahko s pridobljenimi življenjskimi izkušnjami ustvarjal še naprej.

NAJ MU BO LAHKA PRIMORSKA ZEMLJA!

Delavci in kmetje skupaj?

Na skupščini skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Koper z dne 10. 10. 1972 je sprejet sklep o razpisu referendumu za združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja in izenačitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Pismo Pavla Pečarja, direktorja KZSZ Koper, ki ga posredujemo, dovolj zgovorno pove, da se je treba zjasniti ZA ZDRUŽITEV. Tudi tokrat je treba pokazati, da so kmetje in delavci en razred.

ENAKO ZDRAVSTVENO VARSTVO — IZRAZ SOLIDARNOSTI MED DELAVCI IN KMETI

»Kljub postopnemu izboljševanju zdravstvenega zavarovanja kmetov so razlike med pravicami do zdravstvenega varstva med delavci in kmeti še vedno precejšnje. Zdravstveno varstvo kmetov je skromnejše že po oblikah in obsegu, predvsem pa morajo kmetje znatno več sami doplačevati k stroškom zdravstvenih storitev, ki jih koristijo (tako imenovana participacija zavarovancev). Tako znaša doplačilo kmetov za bolnično zdravljenje 20 % stroškov za prvih 30 dni zdravljenja in šele po enem mesecu nosi vse stroške zavarovanja; za ambulantno zdravljenje in zdravlila pa morajo kmetje plačati polovico stroškov sami, medtem ko delavci plačujejo znatno nižjo participacijo, npr. 5 din za vsako zdravlilo, pri ambulantnem zdravljenju pa po 10 din le za prvi specialistični pregled. Pri obveznih oblikah zdravstvenega varstva (preprečevanje in zdravljenje tuberkuloze in nalezljivih bolezni, zdravljenje duševnih bolezni, zdravstveno varstvo žena v zvezi z materinstvom, zdravstveno varstvo otrok do 15. leta starosti itd.) pa nosi ne glede na vrsto zavarovanja vse stroške posamezna skupnost zdravstvenega zavarovanja.

Poprečni stroški zdravstvenega varstva na zavarovano osebo delavskega zavarovanja bodo v letošnjem letu znašali predvidoma 859,83 din, na zavarovano osebo kmečkega zavarovanja pa 502,11 dinarjev. Soudeležba delavskih zavarovancev znaša 3,5 % izdatkov sklada za zdravstveno varstvo, soudeležba kmečkih zavarovancev pa 16,5 %, to je več kot štirikrat več. Kmetje seveda nimajo pravice do denarnih dajatev, kot je v delavskem zavarovanju pravica do nadomestila osebnega dohodka v času bolezni in poroda, potnih stroškov itd.

Manjše pravice do zdravstvenega varstva kmetov imajo svoj vzrok v omejenih finančnih možnostih kmetov in s tem tudi njihovega sklada zdravstvenega zavarovanja. Gospodarski položaj

in moč večine naših kmetov sta dokaj slaba. Na kmetih ostajajo predvsem starejši ljudje, ki pogosto ne zmorejo več dela in je zato tudi dohodek teh kmetij nizek. Na našem območju je 4/5 (78,8 %) kmetov — nosilcev zavarovanja (kmečkih gospodarjev), starih nad 50 let, in 44 % nad 65 let, od vseh kmečko-zavarovanih oseb pa jih je 61 % starih nad 50 in 32 % nad 65 let. Število oseb, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot svoj edini ali glavni poklic in so zavarovani v skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov, hitro pada; na območju naše skupnosti se je v zadnjih desetih letih število takšnih kmečkih gospodarstev zmanjšalo za 40 %, število zavarovanih oseb pa za 51 %, tako da je sedaj zavarovanih v skupnosti kmečkega zavarovanja le še 12.308 oseb oziroma 10,6 % prebivalstva.

Starejši ljudje normalno potrebujejo več zdravstvenih storitev. Dokaj okrnjene pravice do zdravstvenega varstva kmetov pa imajo pogosto za posledico opuščanje potrebnega in pravočasnega zdravljenja ter zato zastaranje obolenj, kasneje pa večkrat dražje, daljše in manj uspešno zdravljenje. Zato so razumljive težnje kmetov po izenačitvi pravic do zdravstvenega varstva z delavci in ta prizadevanja so naša podpora tudi v stališčih 3. seje konference ZKS o socialnem razlikovanju. Po zakonu je mogoče izenačitev izvesti z združitvijo skupnosti delavskega in kmečkega zavarovanja, potem ko so se za to izjasnili zavarovanci na referendumu in občinske skupščine.

Za izenačitev pravic do zdravstvenega varstva kmetov in delavcev ter za združitev delavskega in kmečkega zavarovanja se na našem območju zavzemajo samoupravni organi zdravstvenega zavarovanja, enako pa tudi družbeno-politične organizacije in občinske skupščine. Odločiti se morajo še zavarovanci, in sicer na referendumu, ki bo 19. in 20. novembra 1972. V nedeljo, 19. novembra, bodo glasovali kmetje in upokojniki, v ponedeljek, 20. novembra, pa delavci in drugi zavarovanci.

Financiranje zdravstvenega varstva

Prispevki za zdravstveno zavarovanje delavcev v naši skupnosti so za leto 1972 določeni v višini 8 % od bruto osebnega dohodka in so najnižji v Sloveniji. Skupni dohodki sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev Koper so predvideni v letošnjem letu v višini 131.210.000 din, enako izdatki.

Prispevki za zdravstveno zavarovanje kmetov pa znašajo v letu 1972 25 % od katastrskega dohodka in pavšalni prispevek na družinskega člana v znesku 100 dinarjev letno; občine pa prispevajo k stroškom zdravstvenega varstva socialno ogroženih kmetov 1.680.000 din. Skupni dohodki sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov Koper se za letošnje leto načrtujejo v višini 6.751.000 dinarjev, enako izdatki.

Izenačitev pravic do zdravstvenega varstva kmetov z delavci bi v letu 1973 zahtevala dodatnih 3,8 milijona din. Če bi morali kmetje te stroške sami pokrivati, bi jim bilo potrebno povečati stopnjo prispevka od katastrskega dohodka za 33 %, to je od sedanjih 25 na 58 %.

Takšna oz. vsaka dodatna obremenitev kmetov za zdravstveno zavarovanje po splošnem mnenju ni mogoča, posebno še, ker bodo morali kmetje že v letošnjem letu začeti plačevati nove prispevke za njihovo starostno zavarovanje (457 din na gospodarstvo in 3,05 % od katastrskega dohodka).

Zato naj bi se potrebna sredstva za izenačitev pravic do zdravstvenega varstva kmetov z delavci dobila predvsem s povečano stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev od bruto osebnega dohodka za 0,20 odstotkov; del sredstev za to pa naj bi prispevale tudi občinske skupščine, tako da bi njihov prispevek k stroškom zdravstvenega zavarovanja za socialno ogrožene kmete povečale v okviru skupnosti za četrtno (25 %).

Sredstva, ki naj bi jih delavci prispevali za izenačitev pravic kmetov, znašajo le 2,5 % letošnjih sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev.

Izenačitev pravic do zdravstvenega varstva kmetov in delavcev ter združitev skupnosti delavskega in kmečkega zavarovanja naj bi se uveljavila s 1. 1. 1973. Ta akt solidarnosti bi skupno s starostnim zavarovanjem kmetov izboljšal socialno varnost kmečkega življenja, s čič

(Nadaljevanje na 3. strani)

»Kanonska« sredstva pred ustavnim sodiščem

Na izredni seji z dne 9. oktobra 1972 je Centralni delavski svet sklenil, da se pred Ustavnim sodiščem sproži postopek za ugotavljanje ustavnosti Zakona o uporabi odškodnine za gospodarski ribolov v obalnem morju Jugoslavije in dejanja Narodne banke Jugoslavije, ki je sredstva odškodnine v višini 55.000.000 dinarjev razdelila Privredni banki v Zagrebu in Investicijski banki v Titogradu.

Ustavni zakon za izvedbo ustavnih dopolnil (18. točka 17. čl.) je namreč šele zdaj določil, da se mora omenjeni zakon do 31. 12. 1972 uskladiti z ustavnimi amandmaji, čeprav je DELAMARIS že leta 1966 hotel sprožiti ustavni spor za ocenitev ustavnosti zakona.

Na podlagi citiranega določila ustavnega zakona je Zvezni izvršni svet že konec tega leta predlagal Zvezni skupščini načrt Zakona.

INFORMACIJA

Aprila letos je bila na seji delavskega sveta podjetij Delamaris in Slavnik ustanovljena Interna banka.

Kot samoupravni organ banke je določen kreditni odbor, ki ga sestavlja sedem članov. Predsednik kreditnega odbora je Zvonko Grahek, njegov namestnik pa Nina Mlinar.

Na prvi in drugi seji, kolikor jih je do sedaj bilo, je kreditni odbor med drugim sprejel tudi program dela Interne banke. Z njim in nekaterimi drugimi sklepi kreditnega odbora so določene naloge in obseg dela Interne banke.

Poudariti je treba, da je bilo delo kreditnega odbora, ki sprejema sklepe le ob prisotnosti in soglasju vseh članov, že od začetka konstruktivno, strokovno in uspešno.

Prve rezultate je predvsem na področju zbiranja in distribucije sredstev začela dajati tudi na novo ustanovljena Interna banka.

Uvedla je hranilno službo OD ter nekaterim ustanoviteljem že priskrbela pomembna sredstva za investicije in tekoče poslovanje. V teku so aranžmaji za zbiranje in distribucijo deviznih sredstev.

Glede na to, da je taka oblika finančne službe nova, kakor je nova tudi oblika integracije ustanoviteljev, je razumljivo, da se za kreditni odbor in strokovno službo banke pojavljajo problemi, njih rešitev pa pomeni obogatitev teorije in prakse na področju samoupravljanja in organizacije poslovanja v podjetju.

na, v katerem je ohranil določbo, da se sredstva odškodnine delijo na republike »u čijim delovima obalnog mora Jugoslavije strani ribari vrše privredni ribolov«, z drugimi besedami SR Hrvatski in SR Črni gori.

Naše podjetje je takoj reagiralo in predlagalo, da se sredstva ne delijo, temveč da se ustanovi enoten fond za pospeševanje morskega ribištva.

Po našem predlogu so organi skupščine na dolgo in široko razpravljali, ampak doslej še niso našli končne rešitve.

Še ena odvetniška pisarna

Prvega septembra letos sta v prostorih koprškega hotela »Triglav« odprla odvetniško pisarno Josip RUGELJ, dosedanji vodja pravne službe »Slavnik«, in Dane STARMAN, ki je bil tajnik obalnega sveta v Kopru.

S podjetjem »Delamaris« in »Slavnik« sta odvetnika sklenila pogodbo za zastopanje podjetij pred sodiščem in drugimi upravnimi organi. Po določbah pogodbe sta odvetnika dolžna za podjetje opravljati tudi druge pravne posle, katere jima podjetje zaupa.

Zavrteli smo telefon 22-347.

»Odvetniška pisarna, odvetnik Rugelj pri telefonu. Prosim.«

»Oprostite, rad bi se z vami pomenil za tovarniško glasilo. Kdaj lahko pridem?«

»Midva s tovarišem Starmanom delava vsak dan od 7. do 13. in od 16. do 18. ure, v tem času se lahko zglasite kadarkoli.«

»V redu, pridem jutri ob 9. uri.«

Ob napovedani uri se zgledam v pisarni. In res sta bila tam. V prijetnem pogovoru, ki smo ga vodili v njuni pisarni, v kateri se človek počuti kot doma, mine ura kot hip.

Na dokaj provokativno vprašanje: zakaj sta se odločila za odvetniško prakso, čeprav sta vedela, da je na obali precej že afirmiranih odvetnikov, poleg tega pa sta imela relativno dobri delovni mesti, sta smehljaje odgovorila, da mora človek v življenju tvegati.

»S pogodbo s podjetjema nam je zagotovljen določen obseg dela in s tem, seveda, življenjski minimum sredstev za začetek. Z zastopanjem podjetij gotovo ne bova polno angažirana, zato bova opravljala tudi druge odvetniške posle in zastopala stranke v vseh drugih postopkih, kazenskih, civilnih in upravnih. Razen tega s po-

Narodna banka pa je sredstva razdelila in Delamaris je spet ostal »pozabljen«. Pozabljeno je tudi eno izmed temeljnih ustavnih načel, da je protiušten vsak akt in dejanje, zaradi katerega bi organizacije združenega dela, s tem pa tudi druge republike in pokrajine, prišle v manj ugoden položaj.

Druge poti, razen ustavnega spora, nismo imeli.

Najsi sodišče celo ugotovi, da zakon in dejanja Narodne banke niso protiuštavni, nam bo moralo z argumenti dokazati, da smo bili ves čas napačno prepričani o naši upravičenosti do udeležbe v delitvi sredstev in bo zadeva tako ali drugače dokončno rešena.

V glasilu bomo bralce še nadalje obveščali o poteku spora.

godbo s podjetjema nisva izgubila možnosti zastopati druga podjetja, razumljivo pod pogojem, da druga stranka ni eno izmed vaših podjetij, ali pa njunih samostojnih organizacij,« je dejal Rugelj.

»Čeprav je na obali že deset afirmiranih odvetnikov, od tega samo v Kopru sedem,« se je oglasil Starman, »je povpraševanje delovnih organizacij in občanov po odvetniških storitvah še vedno precejšnje. Večina pravnikov, ki so delali v pravosodju, običajno v pravosodju tudi ostane, saj lahko po najinem mnenju pravnik najbolje uveljavi in razvije svoje poklicno znanje in sposobnosti ravno na delu v pravosodnih institucijah. Najine dosedanje delovne izkušnje, tako v gospodarstvu kot tudi v javni upravi, nama bodo v odvetniškem poklicu dobro koristile.«

Ker sta nas dve stranki prekinili v pogovoru, smo ugotovili pomen besed »Čas je denar« — zlasti za odvetnika. Poslovili smo se in jima zaželeli veliko uspehov v upanju, da to ne bo naše zadnje srečanje.

Delavci in kmetje skupaj?

(Nadaljevanje z 2. strani)

mer bi se vsaj delno zavrlo sedanje prehitro razslojevanje in zaostajanje našega podeželja.

Izenačitev pravic do zdravstvenega varstva kmetov in delavcev pa postavlja v ospredje tudi potrebo po prilagoditvi zdravstvenih služb povečanim zahtevam oz. potrebam celotnega prebivalstva, kar velja še posebej za osnovno zdravstveno službo ter nekatere specialistične in bolnišnične dejavnosti.◀

Pavel Pečar

Bila je

»Ribiški praznik«, »Festa dei pescatori«, po oknih izložbah v Izoli. In mesto Izola se je na ta praznik zares pripravljalo. Že ves teden pred praznikom se je čutil živahen utrip mesta, beganje ljudi, ki se trudijo, da bi bil tudi to leto ribiški praznik ena najlepših prireditev na obalnem področju.

V petek pa so kot gobe po dežju zrastle odri, stojnice ter priprave za pečenje vola, ki so oznanjali tradicionalno prireditev.

Kaj pa šele sobota. Zjutraj se je v pristanišču, kjer so bile vse ladje »Delamarisove« ribiške flote, zbralo precej ljudi v modrih uniformah ter s čepicami na glavi. Kdaj pa kdaj se je kdo naskrivaj pogledal v izložbah, a ti presneti trgovci so premalo očistili šipe. Slabo se je videlo, vendar za zadnji pogled kar dobro. Nato so vse ladje izplule na morje, kjer so ostale tri ure, nakar so se vračale v pristanišče. Kako je izgledal prihod vseh triindvajsetih ladij z raziskovalno ladjo na čelu ne morem reči, ker sem bila na ladji, toda prevzel me je pozdrav posadke šolske ladje »Jadran«. S tem so pripadniki JRM pokazali svojo sposobnost in spretnost. Po pozdravnem govoru, ki ga je imel glavni direktor tov. Verbič, so izročili ure članom, ki so v kolektivu že več kot 20 let. Prav tako so podelili priznanje kapitanom posadk ribiških ladij »Primorka«, »Golobica« in »Krap«, ki so v preteklem letu ulovili največ rib ter ladji »Golobica« za največjo realizacijo. Za najbolj lačne je bil v Marini skromen prigrizek.

Čeprav bi kdo rekel, da popoldne ni čas za praznovanje, je bilo po Izoli polno ljudi. Gnetli so se okoli »Delamarisovega« pulta, kjer so se prodajalci vneto bavili s pripravo ribjih jedi, ki so jih zvečer podajali »lačni množici«. Tudi na ladjah so pripravljali priljubljeno jed »ribji brodet« s polento. Mm, je dobro, se je slišala zvečer pohvala tako pri tistih, ki so naročili brodet, kalamare ali kako drugo ribjo poslastico. Kaj bi bilo šele, če bi jedli brodet in ribe, ki jih pripravijo ribiči ob času ulova.

Popoldne so se ljudje porazgubili po domovih. Na ulice jih je zvečer izvabila muzika, ki se je slišala po vsem mestu. Sedaj se je

Ribiči niso pozabili glavnega direktorja

Vol se vrti...

Posadka »Deklice« — najmanjša in najmlajša

» fešta «

pričelo šele pravo veselje in rajanje. Pazi kod hodiš, neroda, stopaj po svojih nogah, toda časa za opravičilo ni bilo, pa tudi nisi vedel, komu se opravičiti, ker so vsi nekam hiteli, kot da se jim strašno mudi.

Videti je bilo ljudi v modrih uniformah, ki so hodili okoli, plesali ali posedali ter popestrili izbor raznih poletnih oblek drugih obiskovalcev praznika. Nekateri so si izbrali svojo družbo, prinesli harmoniko in bilo je pravo domače veselje kar na ulici. Bili so ribiči, ki ta teden niso bili na ribolovu, bil pa je to tudi njihov praznik.

Med zanimivosti spada vsekakor ognjemet, ob katerem so se navduševali zlasti otroci. Rakeete so osvetljevale mesto, ljudi, ki so delali, ter ostale, ki so se veselili, jedli, plesali in pili. Da, tudi pili. Morda še preveč, a kdo bi na to gledal. Danes je še praznik, jutri je spet delovni dan.

Sprehod po Izoli, ki povsod čakajo na vrsto za jed. Meni, meni, pa kaj mislite, že pol ure čakam, čeprav je ravnokar prišel. Vola bi tudi rad vsak pokusil, ampak res samo pokusil, ker so porcije predrage.

In tako naprej vso noč. Zjutraj je bilo le še malo ljudi, ki so se vrteli ob zvoku že malo razglašene harmonike. Bila pa je vrsta ob pultu, kjer so prodajali kavo. Za veseljem mora žalost priti, za vinom pa je dobro tudi kavo piti, čeprav ne najboljše pripravljene.

Zdaj pa kar korajžno spat, saj se danes popoldne praznik nadaljuje.

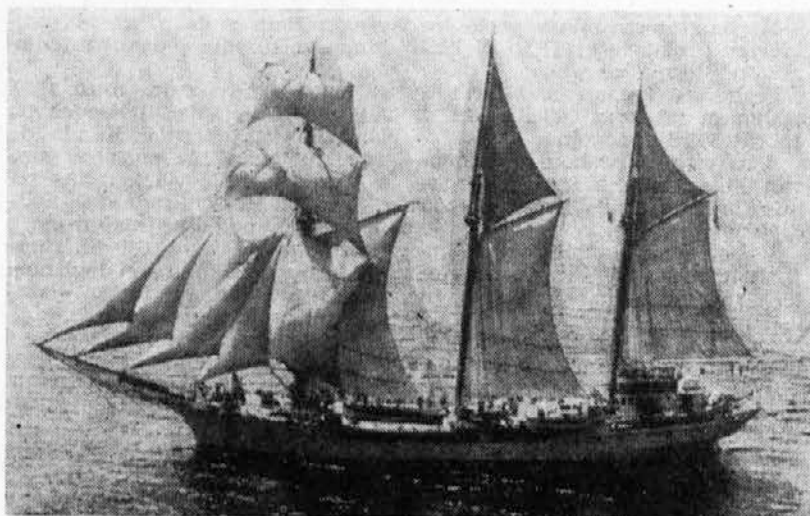
Albina Škapin

Žubori, žubori brodet

Priznanja ...

Na spomin z obiska Š/L »Jadran«

Tudi v miru skupaj — Predsednik občinske skupščine, poveljnik »Jadrana« in vodja ribolova

O gospodarskih prestopkih

(ali koliko nas stane malomarnost)

Iz analize gospodarskih prestopkov, ki jo je pripravila pravna služba, je razvidno, da je bilo podjetje v letu 1971 zaradi kršitev raznih predpisov v poslovanju gospodarskih organizacij kaznovano z 210.000 dinarjev.

Pripomniti je treba, da prestopki, za katere je bilo treba plačati ta res impozanten znesek, niso storjeni v 1971. letu, ampak so samo kazni, izrečene v tem letu. To se pravi, da so le posledice nastopile v letu 1971.

Največkrat je kršen temeljni zakon o blagovnem prometu — 5 krat, potem pa temeljni zakon o zdravstvenem nadzorstvu nad živili, temeljni zakon o nadzorstvu nad predmeti splošne rabe in pravilnik o kakovosti rib, rakov, školjk, ježev, žab, želv, poljev in njihovih izdelkov — skupno 4 krat.

Največkrat sta bila v postopku Marjan Prelaz (3 krat) in Maksimiljan Šiško (2 krat).

Prelaz je kaznovan 2 krat s skupnim zneskom 700 din, Šiško 1 krat 500 din pogojno.

Z najvišjim zneskom je kaznovan Milan Hojnik 800 din, Bogomir Cotič in Ljubo Krstič po 500 dinarjev.

V postopku so bili oproščeni: B. Rehberger, V. Virens, M. Kolenc, V. Franetič, R. Palčič in J. Jamšek.

Nekateri prestopki so bili storjeni zaradi malomarnosti odgovornih oseb, nekateri pa zaradi nepoznavanja predpisov, kar je tudi oblika malomarnosti.

Le za najmanjše število storjenih prestopkov bi lahko rekli, da so nastali namenoma, ker so odgovorni delavci ugotovili, da bi bila škoda za podjetje večja, če bi se ravnali po predpisih.

Do sedaj ni sledu, da je kateri izmed delavcev, ki so odgovorni za opisane prestopke, odgovarjal tudi delovni skupnosti. Res da taka odgovornost ni niti predvidena v naših splošnih aktih. Toda sledu tudi ni, da so o prestopkih razpravljali organi samoupravljanja, kljub temu, da 109. člen Zakona o gospodarskih prestopkih zavezuje odgovorne, da morajo obvestiti delovno skupnost o vseh obsodilnih sodbah za gospodarske prestopke.

Tudi v letu 1972 nismo ostali dolžni državi:

Po podatkih okrožnega javnega tožilstva v letu 1972 je bilo proti podjetju vloženi šest prijav za storjene gospodarske prestopke, od katerih je dve prijavi tožilstvo zavrnilo. Poleg tega pa je podjetje bilo v postopku za gospodarske prestopke iz leta 1971.

Do 30. 6. 1972 je Okrožno gospodarsko sodišče sprejelo štiri

(obsodilne) sodbe, s katerimi je podjetje obsojeno na plačilo denarne kazni v skupnem znesku 86.748,20 dinarjev, in sicer:

S sodbo z dne 15. 4. 1972 je podjetje kaznovano z denarno kaznijo v znesku 36.748,20 din zaradi kršitve temeljnega zakona o prometnem davku, ker je blago, ki je bilo nabavljeno za lastno reprodukcijo, prodalo drugim potrošnikom, ne da bi pri prodaji priskrbelo izjave, da bo blago uporabljeno za reprodukcijo. Odgovorni osebi sta tudi brezpogojno kaznovani, in sicer:

Vinko Tica, bivši računovodja, s kaznijo 400 din in Marija Kenda, sedanji računovodja, s kaznijo 300 din.

Na sodbo sta se pritožila podjetje in Vinko Tica. Pritožba podjetja je zavrnjena. Pritožbi Vinka Tica je sodišče ugodilo in v tem delu zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločitev.

Na obravnavi z dne 3. 10. 1972. leta, na kateri je bila ponovno obravnavana krivda Kende in Tice, ju je sodišče ponovno kaznovalo s kaznijo v istem znesku.

S sodbo Pk-4/72 z dne 20. aprila 1972 je podjetje kaznovano s kaznijo v znesku 30.000 din zaradi kršitve zakona o deviznem poslovanju, ker v tujini plačnega blaga ni uvozilo v predpisanim 90-dnevem roku.

Odgovorni osebi sta bila Viljem Može in Ivo Hajšek in sta kaznovana: Može — 800 din, Hajšek pa 1500 din.

Ne podjetje ne odgovorni osebi se niso pritožili zoper sodbo.

S sodbo Pk-58/72 z dne 16. junija 1972 je podjetje kaznovano s kaznijo v znesku 10.000 din zaradi kršitve temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili, ker je prodalo konzervo sardin z zelenjavo, ki je vsebovala zvitek že uporabljene gaze. Odgovorni osebi sta bili Jamšek ing. Jože in Slava Loganes. Zoper ing. Jamška je postopek ustavljen. Slava Loganes pa je kaznovana s kaznijo 300 din — pogojno na eno leto. Zoper sodbo se je podjetje pritožilo. Drugostopenjsko sodišče še ni izdalo sodbe.

S sodbo Pk-101/72 z dne 27. junija 1972 je podjetje kaznovano z denarno kaznijo v znesku 9000 dinarjev in odvzemom neopravičeno pridobljenega premoženja v znesku 81.260,40 din, zaradi kršitve zakona o oblikovanju in družbeni kontroli cen, ker je cena izdelkov oblikovana v nasprotju z določbami citiranega zakona in sporazuma o oblikovanju cen z dne 1. 11. 1971. Odgovorna oseba Peter Požrl je kaznovan z

denarno kaznijo 500 din. Zadeva je po želji Petra Požrla oddana odvetniku in pravna služba ni seznanjena, ali se je odvetnik pritožil ali ne.

Na koncu naj omenim še to, da je v teku zbiranje podatkov o gospodarskih prestopkih v obeh podjetjih — Delamarisu in Slavniku — za daljše obdobje. O tem bosta delavska sveta podjetij obveščena na skupni seji.

V vsakem primeru so gospodarski prestopki pojav, ki terja resno proučevanje in ukrepanje tako organov samoupravljanja in ostalih faktorjev kot tudi delavcev, ki delajo na takih delovnih mestih, kjer z malomarnim ravnanjem prihaja do gospodarskega prestopka. Pričakujemo, da bo akcija delavskih svetov uspela in da se bomo v bodoče, vsaj delno izognili temu davku, ker se podjetje, ki opravlja dejavnost kot je naša, ne more popolnoma izogniti gospodarskih prestopkov.

Miloš Vukičević

Ribiški muzej v Izoli

Na pobudo Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« iz Pirana smo skupaj z ostalimi zainteresiranimi (Kulturna skupnost, SO Izola, Zavod za spomeniško varstvo) zastavili pripravljala dela za ustanovitev ribiškega muzeja v Izoli.

Zavoljo tega smo angažirali etnologa, ki bo letos pregledal vse starejše stroje, predelovalno orodje, druge stare predelovalne in transportne naprave, ki bi prišle v poštev za muzej in se posvetovali in pogovoril z odgovornimi v tovarni in s starimi delavci tovarne o prejšnjih časih in tako ugotovil, kakšen naj bo muzej.

Na podlagi predhodnih raziskovanj bo etnolog predlagal elaborat o ustanovitvi muzeja. Eden izmed nosilcev naloge in seveda financirjev bo naše podjetje kot edina organizacija v naši republici, ki se ukvarja z morskimi ribištvi.

Tako bomo dobili institucijo, ki bo zanamcem ohranila vse tisto, kar je pomembno za zgodovino našega ribištva in posebej našega podjetja.

Prosimo vse tiste, ki kaj vedo iz zgodovine podjetja ali imajo kakršnokoli stvar, za katero menijo, da bi lahko bila pomembna za muzej, naj se zgledajo osebno ali pismeno v uredništvo glasila.

V naprej se zahvaljujemo za vsako pomoč!

Sklepi sprejeti na 7. in 8. redni seji CDS

Po nekoliko daljšem letnem počitniškem odmoru se je v tajništvu samoupravnih organov nabrala kopicica gradiva, o katerem mora izreči svojo besedo Centralni delavski svet podjetja.

Predsednik CDS ing. Bogdan GOLOB je zato v krajšem času sklical dve redni seji CDS z vsebinsko bogatim dnevnim redom.

7. redna seja CDS je bila 20. septembra 1972, na kateri so po razpravi sprejeli naslednje sklepe:

— Potrdili so Poročilo o finančnem poslovanju I. polletja 1972, ki izkazuje ostanek dohodka 2.990.000 din.

— Kombinatom »Delamaris« najame 6-letni kredit pri Skladu Borisa Kidriča v znesku 500 tisoč din po 3% obrestni meri z odplačilnimi roki od 1. 7. 1975 do 30. 6. 1978. Morski biološki postaji se nakaže din 120 tisoč kot kredit za pet let. Za podpis pogodbe je pooblaščen vodja finančnega sektorja Tone Jelič.

Pri raziskovalnem projektu »Možnosti ribiško-industrijskega izkoriščanja severnega Jadrana« sodeluje »Delamaris« s svojimi kadri in m/l Knežak v približni bruto vrednosti din 691.800, oz. s stroški, ki bodo preseglji njen ulov v vrednosti cca 300 tisoč din.

— Na osnovi predloga odbora za prodajo, ki temelji na zapisnikih posameznih skladišč, se odpíše izdelki, ki so neuporabni za ljudsko prehrano ali uničeni v manipulaciji v vrednosti 116.374,84 din.

— Na osnovi predloga Odbora za proizvodnjo in prodajo se potrdi

znesek odpisov v vrednosti din 20.467,98 za dotrajano posteljnino na ladjah in neuporabno embalažo. Znesek din 14.765,63 za izplen pri proizvodnji Zdravke se knjiži v izredni dohodek.

— Slavnostne službene obleke (uniforme) za obrat Ribolov se nabavijo in plačajo s sredstvi skupne porabe.

Vodstvo obrata ribolov je dolžno voditi evidenco o številu oblek in njihovi uporabi kot predvideva Pravilnik o slavnostnih službenih oblekah.

— Za ureditev službenih prevozov v podjetju se odobri nabava 2 osebnih avtomobilov srednjega razreda v skupni vrednosti 100.000 din. Glavni direktor določi znamko (tip) avtomobilov.

— Članom kolektiva (tudi vajencem) kombinata »Delamaris« se za ribiški praznik namesto običajnega bona izplača v gotovini 100 din. Izplačana sredstva bremenijo sklad skupne porabe.

Stroški za pripravo ribiškega praznika pa znašajo cca din 20.000.

— Na osnovi predloga odbora za razvoj, planiranje in finance se za tehnično izboljšavo — pričvrstitev power bloka za soho nagradi izvajalca izboljšave Darija Babič in Jožeta Hameršak z enkratno nagrado po 2.000 din.

— V zvezi z zahtevo Kreditne banke Koper, da »Delamaris« poveča trajna obratna sredstva najmanj za 10.000.000 din, bo podjetje:

1. Vložilo v poslovni sklad razliko, ki bo v letu 1972 nastala med dejansko odobreno in v letnem planu planirano višino izvoznega dolarja za izvoz na konvertibilno področje.

2. V letu 1973 bo v poslovni sklad del, ki je namenjen za trajna obratna sredstva, vložilo preostali del t. j. 3.000.000 din delno iz ustvarjenega dobička, delno iz sredstev amortizacije.

Na 8. redni seji Centralnega delavskega sveta, ki je bila dne 29. 9. 1972, so sprejeli naslednje sklepe:

— Sprejmejo se predlagane spremembe Pravilnika o delitvi OD z veljanostjo od 1. 7. 1972, kriteriji za stimulatívno nagrajevanje pa od 1. 1. 1972.

(Podrobneje o osebnih dohodkih v posebnem članku).

— Komerčni sektor naj za naslednjo sejo CDS pripravi pismeno poročilo, kakšna so predvidevanja za prodajo izdelkov na domačem in tujem tržišču do konca leta 1972 z ozirom na nizko doseganje plana prodaje na DT v I. polletju 1972.

— Sprejme se informacija o pripravljalnih delih za ustanovitev ribiškega muzeja v Izoli.

— Odobrijo se sredstva za adaptacijo prostorov za ribarnici v Ilirski Bistrici, ki bodo znašala 30.000 din, in v Tolminu, ki bodo znašala 70.000 din.

— Kadrovska komisija pri DS DE Skupne službe »Delamaris« odloči o namestitvi poslovođij v ribarnicah v Ilirski Bistrici in Tolminu.

— Izvrši naj se odpis dotrajanega drobnega inventarja v skupni vrednosti 3.704,78 din v breme rednih stroškov drobnega inventarja.

— Izvrši naj se odpis osnovnih sredstev, ki so neuporabna in tehnično dotrajana v skupni vrednosti 179.601,30 din.

— Na predlog Službe tehnične kontrole se odpíše 2638,50 kg graha v prahu in 330 kg fižola v skupni vrednosti din 88.655,20. Omenjeni material ni uporaben za predelavo zaradi izgube karakterističnih lastnosti.

— Na predlog stalne inventurne komisije in Odbora za proizvodnjo in prodajo se potrdijo inventurne razlike na dan 30. 6. 1972 in sicer: višek 102.909,67 din.

in manjko 96.961,54 din
zalog gotovih izdelkov v vseh skladiščih gotovih izdelkov razen zalog v konsignacijskih skladiščih.

— V zvezi z razpravo o popisanih inventurnih razlikah na dan 30. 6. 1972 in vprašanja člana CDS pripravi komercialni sektor do naslednje seje CDS pismeno obrazložitev, zakaj nastajajo viški in manjki v področnih skladiščih.

Izola, dne 6. oktobra 1972

Tajništvo
samoupravnih organov

Adaptacija počitniškega doma v Lepeni

Z izgradnjo žičnic iz Bovca na Kanin in z morebitno izgradnjo žičnice v Lepeni se odpirajo lepe možnosti za nadaljnji obstanek in razvoj našega počitniškega doma v Lepeni.

Ugotovljeno je bilo, da bi s skupno akcijo podjetij »Delamaris« in »Slavnik« tako adaptacijo zlahka zmogli. Projektivni biro »Studio« že pripravlja idejno skico morebitne bodoče adaptacije.

MALI OGLAS

Zamenjam enosobno komfortno stanovanje v Piranu (pri akvariju) za podobno v Izoli. Stanovanje sestoji iz sohe, kuhinje z vzlidano omaro, hodnika in sanitarij ter ima razgled na morje. Stanovanje ima 40 m² in klet.

Informacije pri vratarju v Irisu.

Pomoč Pomurju

Centralni delavski svet je na seji z dne 13. 8. 1972 sklenil, da se vsi delavci našega podjetja udeležijo vseslovenske akcije za pomoč prebivalstvu vzhodne Slovenije, ki je bila pred kratkim poplavljen.

Za pomoč Pomurju in ostalim poplavljenim krajem vzhodne Slovenije bo vsak delavec prispeval 2% septembrske plače.

Tako se bomo tudi mi vključili v to humano solidarnostno akcijo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

VALERIJE VELJAK

se iz srca zahvaljujemo kolektivu »Delamarisa« za dano pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Družina VELJAK

Iz SOZD »Slavnik«

V največji samostojni organizaciji združenega dela »Slavnik« — Potniški promet — izdajajo t. i. »OKROŽNICO«, informativni bilten delovne skupnosti.

V »Okrožnici« direktor SOZD obvešča delovno skupnost o najpomembnejših dogodkih v organizaciji. Iz št. 4 smo izbrali nekaj povzetkov za naš list:

Notranje rezerve

Na 5. seji delavskega sveta SOZD z dne 19. 7. 1972 je bilo brezdvomno osrednje vprašanje finančnega rezultata za 1. polletje tekočega leta, ker je bilo od tega odvisno izplačevanje osebnih dohodkov. Iz že znanih razlogov smo prejeli namreč le 90% predvidenih osebnih dohodkov zaradi izpada realizacije.

Finančni podatki za prvih 5 mesecev in ocena za 6. mesec so bili toliko ugodni, da je delavski svet ocenil, da je nadaljnja restrikcija nepotrebna, zato je sklenil ukiniti vse ukrepe, ki se nanašajo na znižano izplačevanje osebnih dohodkov, še vedno pa ostanejo v veljavi ukrepi za zniževanje stroškov in povečevanje realizacije. Prva vrsta ukrepov je bila vezana na spremembo pravilnika o izplačevanju sredstev za osebne dohodke, zato je dal v javno razpravo predlog za ustrezne spremembe.

Z letošnjim letom se obračunava amortizacija po revalorizirani vrednosti osnovnih sredstev, na višino pa vplivajo tudi določbe podpisane samoupravnega sporazuma. Potreben je bil nov izračun amortizacije, ki znaša za tekoče leto nad 1 milijardo S dinarjev. Kljub navidezno visokemu znesku pa, žal, ta sredstva še vedno ne bodo zadostovala za nakup novih avtobusov in dokončno modernizacijo servisnih delavnic in bo zato potrebno poiskati še dodatne vire sredstev.

Lep primer iniciative Delavskega sveta SOZD

Delavski svet je sklenil zahtevati pri delavskem svetu podjetja uvedbo postopka za dopolnitev Pravilnika o oblikovanju in uporabi sredstev sklada skupne porabe in prilagoditvi samoupravnemu sporazumu. Samoupravni sporazum predvideva namreč, da se lahko sklad skupne porabe uporablja še za nekatere namene kot pomoč socialno šibkim delavcem, za darila, denarne nagrade, odpravnine, plačevanje premij za kolektivno nezgodno zavarovanje itd., česar doslej Pravilnik ni predvideval. Komisija za družbeni standard je pregledala stanovanjske razmere vseh proslincev za dodelitev stanovanj, za posojila za novo gradnjo in za preureditev. Po končanem pregledu je vse prošnje točkovala in pri tem ugotovila, da vsebuje

veljavni pravilnik nekatere pomanjkljivosti, zaradi katerih je bil rezultat točkovanja nerealen. Pročula je vzroke in nato predlagala delavskemu svetu, da zahteva spremembo in dopolnitev veljavnega pravilnika, kar je delavski svet tudi storil in zahteval pri delavskem svetu podjetja uvedbo postopka za spremembe in dopolnitve. Dokler ta postopek ne bo končan, pa naj bi komisija načelno ne reševala stanovanjskih vprašanj z dodeljevanjem posojil ali z nakupom.

Rekorderji za volanom

Dne, 3. 8. 1972 so sprejeli diplome, značke, spominske ure in simbolične denarne nagrade vozniki avtobusov znamke MERCEDES, ki so prevozili brez generalnega popravila motorja 500.000 km, in sicer: Hinko DAGJAN, Jože LEBAN, Šime ŠEGON, Anđelo RITOŠA, Ivan BABIĆ, Guido FRAN, Franc MEDOŠ, Evgen PUSTIJANAC, Ivica FANJKUTIĆ, Josip ŠEGON in voznika, ki sta prevozila 250.000 kilometrov z avtobusi znamke TAM brez generalnega popravila motorja Danilo POBEGA in Drago DELFAR. S tem so dokazali, da so mojstri volana in so se pridružili voznikom, ki so ta zavirljiv jubilej dosegli že pred njimi.

Sodelovanje na obali

Delavski svet je nadalje sprejel samoupravni sporazum za organiziranje skupne kontrolne službe potniškega prometa in o vzajemni tehnični pomoči med podjetji AVTOTRANS Rijeka, BRIONI Pula, ISTRATRANS Labin in POTNIŠKI PROMET Slavnik. Po tem sporazumu bodo kontrolorji vseh podpisnic pooblašteni kontrolirati avtobuse, vozno osebje in potnike vseh podjetij — podpisnic sporazuma. Ta sporazum se bo pričel izvajati verjetno že v mesecu septembru tekočega leta.

Težave z avtobusi

V preteklem letu je prevzel potniški promet 15 avtobusov znamke MERCEDES v tovarni 11. Oktomvri v Skopju. Na teh avtobusih so se pokazale pomankljivosti in napake, katero je tovarna na svoje stroške odpravljala v servisu Koper. Kljub temu je pa ostalo še mnogo nerešenih reklamacij, zato so se sestali zastopniki tovarne in naše delovne organizacije z namenom, da dokončno rešijo sporno vprašanje. Dne 17. 8. 1972 je bil dosežen sporazum, po katerem bo tovarna na lastne stroške opravila vse pomanjkljivosti.

SOLIDARNOST V PRAKSI

»Vsi za enega — eden za vse« parola, katero pogosto slišimo, le redko se pa srečamo z njo v pra-

ksi. SOZD Potniški promet je prešel od parole k dejanjem.

Na pobudo sindikalne organizacije deluje že nekaj let »Vzajemna pomoč«, ki predstavlja poseben sklad pri sindikalni podružnici v Kopru. V sklad se stekajo denarna sredstva članov Vzajemne pomoči. Član lahko postane vsak delavec Potniškega prometa, ki podpiše pristopno izjavo, s katero se obveže vlagati v sklad najmanj 10 din mesečno. Gornja meja vlog ni določena.

S skladom upravlja poseben odbor, ki odobrava članom sklada brezobrestna gotovinska posojila za krajšo dobo, katerih višina in rok vračanja je odvisna od višine vlog posameznika. Če preneha delavcu delovno razmerje ali če izstopi iz sklada, dobi vrnjena celotna vložena sredstva.

V skladu je zdaj včlanjenih okrog 100 delavcev potniškega prometa, predvsem iz sindikalne podružnice Koper.

Na iniciativo sindikalne podružnice je pričel konec preteklega leta delovati solidarnostni sklad, v katerega vplačujejo člani po 5 dinarjev mesečno. Sredstva sklada služijo za enkratno pomoč družini umrlega člana. Enkratno pomoč izplača sklad takoj ob smrti družini člana sklada v znesku 4.000 din. V tem skladu je včlanjenih cca 300 delavcev in sedanja praksa kaže, da se izdatki sklada v glavnem pokrivajo z dohodki. To izplačilo predstavlja družinam v najtežjih trenutkih dragoceno pomoč po pregovoru: »Kdor hitro da — dvakrat da.«

Oba sklada sta v praksi opravila svojo ustanovitev in obstoj. Razen odpravljanja trenutnih denarnih zadreg krepi tudi solidarnost med delavci potniškega prometa, saj dajeta vsakemu delavcu občutek, da ne bo sam, če se bo znašel v težavah. S primerno propagando bi kazalo razširiti delovanje skladov tudi na druge še ne vključene delavce potniškega prometa in ustanavljanje podobnih skladov v drugih samostojnih organizacijah Slavnik in Delamarisa — v kasnejši fazi pa mogoče celo združiti vse sklade. To pa naj bi bilo hvaležno področje dela in naloga za sindikalne in druge politične organizacije v obeh podjetjih. te

»Naš glas« izdaja kolektiv kombinata konzervne industrije »Delamaris« Izola. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Odgovorni urednik Miloš Vukičević. Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk, Koper.
List dobijo člani kolektiva brezplačno.